

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, 7. januar 2010
Sagsnr.: 3209

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 2. december 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 89 (alm. del) vedrørende fiskerikontrolskibet Havørnens udfasning, som hermed besvares.

Spørgsmål 89:

Ministeren bedes kommentere materialet modtaget fra Kim Rømer, Havørnen, jf. FLF alm. del – bilag 70, herunder oplyse om der er nogle muligheder for at hjælpe Havørnen i denne situation.

Svar:

Enslydende spørgsmål er stillet af Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til Forsvarsministeren. Det er aftalt mellem Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Forsvarsministeriet, at fødevareministeren besvarer spørgsmålet på begge ministres vegne, idet Forsvarsministeriet har bidraget til besvarelsen med aspekter i forhold til havmiljø- og søredningsberedskab.

Det modtagne materiale (FLF alm. del – bilag 70) er struktureret i 4 hovedafsnit, som søges besvaret enkeltvis.

Med hensyn til afsnit 4 ”om nye besparelser i Fiskeridirektoratets søkontrol og søredningsberedskab” skal jeg først og fremmest henvide til mit talepapir fra besvarelsen af samrådsspørgsmål CA og CB, der er oversendt til udvalget som besvarelse af spørgsmål 509 samt min besvarelse af spørgsmål 63.

Der er her detaljeret redegjort for planerne om at udfase fiskerikontrolskibet Havørnen, herunder konsekvenserne for fiskerikontrol og redningsberedskab. Jeg kan i den forbindelse kort henlede opmærksomheden på følgende hovedkonklusioner med hensyn til fiskerikontrol:

Flere uvildige analyser har peget på, at Fiskeridirektoratet råder over en større kontrolkapacitet til søs, end der er behov for i forhold til kontrolopgaven.

Det er relativt få overtrædelser, der konstateres til søs. I 2008 blev der i alt konstateret 34 overtrædelser til søs for alle direktoratets 4 fartøjer. Kontrol til søs er forholdsvis dyr og mindre effektiv end kontrol på land.

Det er derfor fornuftigt at foretage en omprioritering af direktoratets ressourcer fra kontrol til søs til nye og kommende opgaver i den landbaserede kontrol og i direktoratets centrale del. Fiskeridirektoratets resterende 3 fartøjer vil samlet set kunne udføre en fuld forsvarlig fiskerikontrol.

Hvad angår søredningsberedskabet har forsvarsministeren oplyst følgende:

”For så vidt angår søredningstjenesten kan der henvises til forsvarsministerens udtalelser i forbindelse med samrådet i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 12. november 2009 samt besvarelserne af FLF alm. del. – spørgsmål 46 samt 61-62. Som det fremgår heraf, er Havørnen ikke den eneste ressource, som indgår i redningsberedskabet i de danske farvande, herunder Østersøen. Der er en række andre ressourcer, som indgår i det faste redningsberedskab, herunder bl.a. søværnets fartøjer, Farvandsvæsenets fartøjer og redningsstationer, flyvevåbnets redningshelikoptere, Marinehjemmeværnets fartøjer samt Fiskeridirektoratets fartøjer. Hertil kommer de ikke-permanent tilknyttede ressourcer, som er et supplement til de faste ressourcer i søredningsberedskabet. De omfatter bl.a. lodsbåde, som henhører under Farvandsvæsenet, evt. fartøjsberedskab, som kommunerne måtte have, kommunale aftaler med Falck og nabolandenes ressourcer mv.

I forbindelse med en aktuel redningsaktion vil også civile skibe i området bistå, idet alle skibe på havet i henhold til bl.a. internationale regler og lov om sikkerhed til søs er forpligtet til at hjælpe i forbindelse med en eventuel redningsaktion eller nødsituation på havet.

Det er Joint Rescue Coordination Centre Danmark ved Søværnets Operative Kommando i Århus, som leder og koordinerer eftersøgnings- og redningsoperationer i forbindelse med nødstedte skibe, luftfartøjer og havanlæg.

I forlængelse af ovenstående og som oplyst i forbindelse med samrådet samt besvarelserne af spørgsmål 46 og 61-62, er det ikke muligt at svare på, hvilke konkrete konsekvenser en udfasning af Havørnen vil kunne have for den enkelte søredningsaktion.”

Vedrørende afsnit 3 ”om havmiljøvinklen og Havørnens fremtidige rolle” har forsvarsministeren oplyst følgende:

”I danske farvande er der på Forsvarsministeriets foranledning v/COWI A/S gennemført en risikoanalyse for olie- og kemikaliefurening. Risikoanalysen dækker perioden fra 2007 frem til 2020, herunder er der i analyseberegningerne indregnet den forventede udvikling af skibstrafikken i danske farvande, således også en markant stigning i udskibningen af olie fra Rusland.

Forsvarsministeriet har blandt andet på grundlag af risikoanalysen udarbejdet en kapacitetsundersøgelse vedrørende havmiljø. I kapacitetsundersøgelsen vurderes havmiljøberedskabet til søs generelt for værende tilstrækkeligt frem mod år 2020. Denne vurdering er også gældende for farvandene omkring Bornholm.

Med hensyn til skibe med flydespærringer ved Bornholm, skal det understreges, at der er stationeret et marinehjemmeværnsfartøj af 900-klassen med flydespærringer om bord i Rønne. Marinehjemmeværnsfartøjet ligger på 1 times varsel.

Det skal desuden påpeges, at forsvarsministeren har iværksat et projekt vedrørende forlængelse af to marinehjemmeværnsfartøjer af 800-klassen, således disse fartøjer ligesom fartøjerne af 900-klassen kan have flydespærringer om bord. Endvidere har Forsvarsministeriet ligeledes med henblik på styrkelse af havmiljøberedskabet valgt at afholde udgifter til etablering af havmiljøkapacitet på det nye fiskerikontrolskib ”Ny Nordsøen”, således at skibet kan udlægge flydespærringer.

Det skal supplerende bemærkes, at ”European Maritime Safety Agency” (EMSA) har indgået rådighedskontrakter med civile firmaer, således at der blandt andet i danske farvande er to skibe til rådighed, der på 24 timer kan omrigges til ”miljøskibe” og derefter supplere det øvrige havmiljøberedskab. De to EMSA-skibe i de danske farvande, der ”til dagligt” er bunkerskibe, har basehavn i henholdsvis Frederikshavn og København. Skibene har efter omrigningen såvel flydespærringer som opsamlings- og oplagringskapacitet om bord.”

Jeg kan som supplement hertil gøre opmærksom på, at der på FL2010 ikke er afsat bevilling til fortsat drift af Havørnen. Dette medfører, at Havørnen udgår af beredskabet og af Fiskeridirektoratets drift ved årsskiftet.

Angående afsnit 1 ”om de danske miljøskibe” har forsvarsministeren oplyst følgende:

”Forsvarskommissionen af 2008 har i sin beretning anført, at forsvarets miljøskibe på længere sigt, det vil i praksis sige i perioden efter det kommende forsvarsforlig 2010-

2014, bør erstattes. Det anføres endvidere, at muligheden for hel eller delvis udlicitering af miljøopgaven eller anden tilvejebringelse af miljøkapacitet bør undersøges på kort sigt, herunder mulighederne for yderligere udnyttelse af marinehjemmeværnets kapaciteter på dette område.

Forsvarskommissionens anbefalinger ses afspejlet i forsvarsforliget 2010-2014, hvoraf det bl.a. fremgår, at der lægges vægt på styrkelse af hjemmeværnets havmiljøkapacitet. Det er således besluttet, at der i forligsperioden skal bygges endnu et marinehjemmeværnsfartøj af 900-klassen med flydespærringer om bord. Hjemmeværnet vil herefter råde over 12 fartøjer af 900-klassen.

Desuden kan det påpeges, at myndigheder mv. i landene omkring Østersøen under formandskab af Søværnets Operative Kommando i perioden frem til foråret 2012 vil gennemføre en risikoanalyse for olie- og kemikalieforurening dækkende hele Østersøen. Risikoanalysen, der gennemføres i regi af Helsinki-konventionen (HELCOM), vil indgå i grundlaget for de fortsatte overvejelser om udviklingen af den nationale forureningsbæmpelseskapacitet.”

Jeg kan supplerende oplyse, at Havørnen ikke er udrustet med udstyr, som aktivt kan bruges i forbindelse med miljøbekæmpelse samt, at Havørnen alene har medvirket ved prøveindsamlinger. Målt på behovet for aktiv bekæmpelse af forurening kan fortsat drift af Havørnen derfor ikke begrundes.

Angående afsnit 2 ”om polsk fiskeri” kan jeg oplyse, at der i regi af EU-kontrol samarbejdet i de senere år har været stor fokus på overfiskeri i Østersøen, og det er vurderingen, at dette samarbejde har båret frugt. Således vurderes torskebestanden i den østlige at være genoprettet. Polen har i de seneste år gjort en stor indsats for at opgradere kontrolmæssigt, herunder ansat og videreuddannet personale, samt sat et nationalt mål om kontrol af alle landinger af torsk. Polen har endvidere erhvervet et nyt kontrolskib, som skal operere i den polske del af Østersøen.

Afslutningsvis skal det understreges, at den danske fiskerikontrolindsats fortsat vil leve op til de forpligtigelser, som følger af blandt andet den fælles fiskeripolitik.

Eva Kjer Hansen

/Henry Damsgaard Lanng